

Bakalářská práce - Česká místně specifická instalace na skupinových výstavách v první polovině 80. let - Michal Jalůvka

Téma bakalářské práce zabývající se analýzou jevu místně specifických instalací či jinak řečeno site specific uměním v českém socio-kulturním kontextu začátkem 80. let minulého století lze vnímat jako velmi potřebné a překvapivě i dnes aktuální. Rozbor tohoto jevu je velmi zajímavý především z důvodu nedostatku primární literatury. Díky těmto limitům měl autor svým způsobem nelehkou situaci, kdy tento nedostatek musel kompenzovat osobní iniciativou - aktivním průzkumem, sbíráním autentických informací, které pak učinil integrální součástí výsledné práce. Na bakalářské práci považují toto mapování „neprobádaného terénu“ za její zásadní přínos pro celkové uchopení problematiky. Nelehká situace českého vizuálního umění vznikajícího během normalizace, do jehož specifických podmínek se tak zákonitě promítaly intuitivně komunitní jakoby podvědomé způsoby kulturní rezistence, je v práci komplexně zachycena. Geneze vzniku a realizace místně specifických instalací a site specific umění je analyzována v nezbytném kontextu vývoje světového vizuálního umění a především rozbor lokálních specifik považují vzhledem k rozsahu práce za velmi zdařilý exkurz do dané problematiky. Autor také zachycuje některé velmi inspirativní souvislosti s českým uměním let šedesátých. V tomto smyslu je práce Michala Jalůvky velmi obsažná, plná relevantních informací směřujících k pomyslnému uchopení a rozboru místně specifických instalací v tehdejší Československu, kdy šlo především o několik mezigeneračních přehlídek z let 1980-83. Na příkladu nejdůležitějších výstav odehrávajících se většinou z pochopitelných důvodů v negalerijním kontextu, na periferii českých měst v tzv. „šedé zóně“ ilustruje také jednotlivé, mnohdy dnes šokující excesy, ke kterým docházelo v rámci tehdejšího establishmentu. Jak vyplývá z práce, tak princip represe, zničení expozice či zákazu výstavy byl pro aktéry jednotlivých výstav značně demotivující a tento fakt „dočasnosti“ či provizoria byl bezpochyby jedním z hlavních konstitutivních prvků místně specifických instalací 80.let. V práci Michala Jalůvky lze vysledovat především fakt, kdy se řada těchto výstavních přehlídek odehrávala ve veřejném prostoru, jako určitý druh umělecké intervence či aranžmá narušujícího tehdejší zavedené kulturní rámce a normy. V určitém smyslu pak tyto „polooficiální“ přehlídky tehdejšího vizuálního umění reflektovaly ryze české autorské přístupy vycházející z uměleckých tendencí známých ve svobodnější části světa za železnou oponou. Tyto výstavní počiny také pozvolna ohlašují příchod postmoderního diskurzu symbolizovaného nástupem generace okruhu kolem skupiny Tvrdohlavých ve druhé polovině 80.let minulého století a jejich konfrontačních strategií. V určitém smyslu jsou proto tyto výstavní realizace první poloviny 80.let historickým mezníkem či generační výpovědí, která si zaslouží naší hlubší pozornost, jako dnes už opomíjený, ale přesto velmi důležitý fenomén v českém vizuálním umění před rokem 1989. Vzhledem ke zpracování tématu a absenci výchozí literatury a v neposlední řadě k aktuálnosti tohoto jevu, který znovu začíná rezonovat se současným českým uměním bych navrhol známku výborně.

MgA. Karel Zavadil

